

धर्ममभिविन्दते MBh. 3, 13698.

— आ 1) *habhaft werden, sich verschaffen*: आहं पितृन्मुविदत्राँ अवि-
त्सि RV. 10, 15, 3. ओषधीः 97, 7. शंसमाविदे inf. etwa um des Flehens
(der Menschen) dich anzunehmen 10, 113, 3. — 2) *zu erfahren haben*:
माहमा विदे प्रूनमपि: RV. 2, 27, 17. मा सध्युः प्रूनमा विदे 8, 43, 36. —
3) *pass. vorhanden sein*: उतो हि वा पूर्या अविदिरे सत्यवाचः RV. 3,
54, 4. partic. etwa vorhanden, in einer Formel, अविदम् genannt, अ-
विन्न TBh. 1, 7, 6, 6 (vgl. TS. Comm. II, 132) und अविन्न VS. 10, 9. nach
MAh. = आवेदित, ज्ञापित, nach Śā. = लब्धवत्.

— उप s. उपविद्.

— निम् 1) *herausfinden, aussondern*: सुतो बन्धुमसंति निर्विन्दन् RV.
10, 129, 4. — 2) *med. sich entledigen, mit gen.*: अथ स्वप्नस्य निर्विदे
ऽभुञ्जतश्च र्वतः RV. 1, 120, 12. mit acc.: पाण्डित्यं निर्विद्य बाल्येन ति-
ष्ठसेत् die Gelehrsamkeit von sich thueud Çat. Br. 14, 6, 4, 1. — 3) *pass.*
(sich ausserhalb von Etwas befinden) überdrüssig werden, Nichts mehr
wissen wollen von; mit abl.: निर्विद्यते ऽर्थात् MBh. 12, 3888. 6603. गृ-
ह्णात् Bhāg. P. 4, 13, 46. 6, 5, 41. निर्विद्येयुश्च लौकिकात् MBh. 12, 3889.
कामात् 3854. निर्विद्य निरयादतः Bhāg. P. 4, 30, 18. mit instr.: निर्वि-
द्यत जीवितेन MBh. 6, 5344. दास्येन Spr. (II) 1373. mit acc.: निर्विद्यते ततः
कृत्स्नम् MBh. 14, 530. ohne Ergänzung: उपसेदा ना चनागच्छन्निर्विद्येव
Çāñkh. Br. 9, 1. सा च निर्विद्यता पुनः MBh. 3, 14792. Bhāg. P. 2, 1, 11.
5, 13, 6, 7, 9, 25. 11, 20, 9. निर्विद्य absol. 1, 4, 12. 4, 13, 48. MBh. 12, 3854.
6603. Nāish. 3, 128. partic. निर्विष (bisweilen fälschlich निर्विन्न ge-
schrieben) P. 8, 4, 29. Vārtt. Vop. 26, 88. fg. überdrüssig, mit abl.: त-
त्रावात् MBh. 1, 6692. जीवितात् 7, 5575. Kāthās. 86, 108. Çāñk. zu Bṛh.
Ār. Up. S. 196. Bhāg. P. 3, 23, 7. 4, 13, 18. 47. mit instr.: देहेनानेन MBh.
6, 5348. P. 8, 4, 29. Vārtt. Schol. Kāthās. 3, 125. PAÑĀT. ed. orn. 42,
3. mit gen.: मत्स्यमांसानाम् (मत्स्यमांसादनेन ed. Bomb. 54, 19) PAÑĀT.
51, 25. 137, 1. mit loc. Kām. Nīris. 18, 42. Bhāg. P. 11, 20, 27. die Er-
gänzung im comp. vorangehend Kāthās. 30, 98. 40, 27. Rāḡa-Tār. 3, 503.
PAÑĀT. 3, 14, 16. ohne Ergänzung der Sache überdrüssig, von Nichts
mehr Etwas wissen wollend, an Allem verzagend Bhāg. 6, 23. Spr. (II)
86. 937. 1373. (I) 1145. Rāḡa-Tār. 3, 164. 6, 262. Bhāg. P. 5, 13, 7. 6, 12,
30. 7, 10, 2. 9, 6, 26. 19, 1. SARVADARÇANAS. 42, 20. Mār. P. 74, 6. 133, 25.
अति 20, 47. सु 123, 22. Bhāg. P. 8, 7, 7. अ 9 gutes Muths Spr. (II) 301.
R. 3, 43, 7. Kāthās. 82, 52. Rāḡa-Tār. 3, 159. — Vgl. निर्वेद. — caus. Jmd
zur Verzweiflung bringen: निर्वेदयित्वा तु परं कृत्वा वा MBh. 12, 2658.

— परिनिम्, partic. ०र्विष in hohem Grade überdrüssig: स्त्रीभावे
MBh. 3, 7375. ०चेतम् an Allem verzagend 16, 276.

— परि 1) *umfassen*: पशुः परिवित्तः AV. 6, 112, 3. — 2) *vor dem*
älteren Bruder (acc.) heirathen: यया च परिविद्यते und diejenige, welche
ein jüngerer Bruder heirathet, bevor der ältere verheirathet ist, M. 3,
172. या चैव परिविद्यते dass. MBh. 12, 6108. Vgl. परिविष, परिवित्त
(oxyt. TBh. 3, 2, 8, 12), परिवित्ति u. s. w. — 3) *genau kennen*: पदेदितव्यं
त्रिदशैस्तेषु परिविन्दति HARIV. 12318.

— प्र finden, erfinden RV. 3, 57, 1. नो अहं प्र विन्दस्पृण्यत्र सोमपीतये
10, 86, 2. In einer Worterklärung: मा त इदं पुष्टं कथं प्रविदत etwa
vorwegnehmen Çat. Br. 1, 9, 1, 5.

— प्रति 1) (*dazu*) *finden*: स देवेषु न प्रत्यविन्दत् fand keinen zweiten
unter den Göttern Ait. Br. 4, 5. वाचो मिथुनम् PAÑĀT. Br. 21, 13, 2. —
2) *med. sich gegenüber befinden*: स एतं भागं प्रतिविदान (= ज्ञानम् Comm.)
आस्ते यत्प्राशित्रम् sitzt gegenüber Çat. Br. 1, 7, 4, 18. — 3) *kennen ler-*
nen: विश्वावसोस्तु तनयाज्ञीतं नृत्यं च साम च । वादित्रं च यथान्यायं प्रत्य-
विन्द्यथाविधि ॥ MBh. 3, 8420. Etwas wissen von (acc.): पाण्डवानप्र-
तिविन्दमानः 1, 7169. — 4) *in der Stelle* नास्त्यदेयं मे त्वामय प्रतिविद्यते
R. GORR. 1, 21, 22 trennen wir प्रति von विद्यते und verbinden es mit
त्वाम्: विद्यते neben अस्ति ist tautologisch.

— वि intens. *aufsuchen, suchen*: रजसी विवेविदत् RV. 9, 68, 3. इन्द्र-
स्य सुख्यं पवते विवेविदत् 86, 9.

— सम् med. 1) *finden, habhaft werden, sich erwerben, zusammenge-*
winnen: पतिम् RV. 10, 145, 1. भोजनम् 1, 83, 4. समर्गविदाम् VS. 6, 36.
सर्वा पृथिवीम् Çat. Br. 1, 2, 5, 7. 11. गोपितौ गौतमस्तत्र तपसा समविन्दत
MBh. 1, 5090. सुखम् Bhāg. P. 11, 9, 2. pass. संविद्यते sich finden, da sein
Saddh. P. 4, 10, b. — 2) *sich zusammenfinden mit (instr.)*: सं विस्वाङ्गैः
AV. 8, 2, 3. सं तैः पशुभिर्विदे 4, 36, 5. शरीरमस्य सं विदाम् 5, 30, 13. स-
मिमे प्राणा विद्वि Ait. Br. 1, 17. Çat. Br. 3, 5, 4, 17. partic. संविदानं zu-
sammen mit, zugleich; verbunden, vereint; einträchtig RV. 7, 44, 4. यमः
पितृभिः संविदानः 10, 14, 4. 30, 13. fg. 162, 1. 8, 48, 13. समानेन क्रतुना
संविदाने vereintigt durch, — in 3, 54, 6. AV. 2, 28, 2. 4, 15, 10. 12, 1, 48.
VS. 12, 61. Çat. Br. 3, 8, 1, 12. 14, 5, 2, 4. KAUC. 99. 124. अथ शत्रून्विध्यतं
संविदाने RV. 5, 75, 4. AV. 11, 2, 14. ताः सर्वाः संविदाना इदं मे प्रावतं वचः
ihr alle miteinander RV. 10, 97, 14. AV. 3, 4, 7. द्वैः सृक् सं 5, 29, 2.
अ 9 Çat. Br. 10, 6, 1, 2. KHAND. Up. 8, 7, 2. — intens. partic. dass.: सं भ-
स्मेना वायुना वेविदानः RV. 5, 19, 5.

— अभिसम् med. *zusammentreffen*: मुखं पञ्चानामभि संविदाने (= कथ-
यत्तौ MAhādh.) VS. 29, 6.

4. विद् (= 3. विद्) adj. am Ende eines comp. *findend, gewinnend;*
verschaffend; s. अन्न 2. अश्च 2. अहर्विद्, एकधन 2. कुक्किद्विद्, गातु 2.
गो 2. ज्ञान 2. ज्ञाति 2. ज्योतिर्विद्, तेजो 2. द्रविणो 2. नाथ 2. पशु 2. प्रजा 2.
मित्र 2. रयि 2. वसु 2. स्वर्विद्.

5. विद्, विन्ते (विचारणे) Dhātup. 29, 13. erhält keinen Bindevocal इ
Kār. 3 aus Siddh. K. zu P. 7, 2, 10. halten für: न तृणेक्षीति लोको ऽयं
मा विन्ते निष्पराक्रमम् BHATT. 6, 39. partic. विन्न Kār. zu P. 8, 2, 56.
= विचारित AK. 3, 2, 49. H. 1475. an. 2, 286. MED. n. 20. = ज्ञात
TRIK. 3, 3, 262.

1. विद् (von 1. विद्) 1) adj. = 2. विद् am Ende eines comp.: चतुर्वेद-
विदेर्विप्रेः Verz. d. Oxf. H. 31, a, 16. विदेम् am Ende eines adv. comp.
gaṇa शरदादि zu P. 5, 4, 107. Vop. 6, 62. Vgl. को 2. त्रयो 2. द्वि 2. — 2)
nom. act. in डुर्विद्.

2. विद् m. N. pr. eines Mannes P. 4, 1, 104. gaṇa अश्वादि zu 110. pl.
die Nachkommen des Vīda Kār. zu P. 1, 1, 63. Schol. zu 2, 4, 64. Vop.
7, 14. Āçv. Çr. 12, 10, 9 (विद् die Ausg.). Schol. zu Kār. Çr. 133, 11. वि-
दकुल = वैदकुल P. 2, 4, 64. Vārtt. Schol. — Vgl. वैद, वैदायन, वैदि.

विदंश m. = अवदंश RāḡAN. im ÇKDR.

विदनिष्ठा (2. वि + द 2) adj. nach einer anderen Gegend als nach Süden
gerichtet Kām. Nīris. 16, 25.